P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B.A. Semester - V **[Mark : 40**

6-10-2015] **Sanskrit : CC-506** **[11-00 to 12-30**

---

(१) संज्ञाप्रकरणम् (वैयाकरणसिंचान्त कौमुदी) ।

(२) भाषाविज्ञानम् ।

1. [A] ગમે તે બે સૂત્રો સમજાવો. **12**

(1) हलन्त्यम् ।१।३।३ (2) उपदेशेऽजनुनासिक इत् ।१।३।२

(3) ऊकालोऽज्ह्रस्वदीर्घप्लुतः ।१।२।२७ (4) साधकतमं करणम् ।१।४।४२

[B] ગમે તે ત્રણ પદો સમજાવો. **6**

(1) माहेश्वराणि सूत्राणि । (4) 'इत्' सञ्ज्ञा

(2) प्रत्याहारः । (5) स्वरितः ।

(3) मुनित्रयम् । (6) मण्डूकप्लुतिः ।

2. ભાષાશાસ્ત્રની અધ્યયન પધ્ધતિઓ વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા **10**

ભાષાશાસ્ત્રનાં અંગો વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.

3. ગમે તે છ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. **12**

(1) વ્યાકરણ એટલે શું ?

(2) 'વૈયાકરણ સિદ્ધાન્ત કૌમુદી' ગ્રંથ કોણે રચ્યો છે ? તેમાં શેની ચર્ચા છે ?

(3) 'વૈયાકરણ સિદ્ધાન્ત કૌમુદી' શીર્ષક સમજાવો.

(4) 'કારક' એટલે શું ?

(5) 'સંપ્રદાનકારકનું પાણિનિએ આપેલ સૂત્ર જણાવો.

(6) 'સંપ્રદાનકારક' કોને કહેવાય ?

(7) ધ્વનિ કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાય છે ?

(8) ભાષા અને ધ્વનિ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

(9) ધ્વનિને સમજાવવા માટે ધ્વનિના કયા સ્વરુપને સમજવું જોઈએ ?

(10) ભારોપીય ભાષાના કેટલા ધ્વનિઓમાં સામ્ય જણાયું છે ?

(11) અવેસ્તા અને સંસ્કૃત ભાષામાં શો ભેદ જણાયો છે ?

(12) પ્રાકૃત ભાષાના ભેદોનાં ઉદાહરણો આપો.